

**VI щорічна
Міжнародна
науково-практична конференція**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІНШОМОВНОЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В
ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ**

**5 червня 2020р.
Київ 2020**

УДК 37.01/.09: 811.378. 057.8+327 (063)

Сучасні тенденції іншомовної професійної підготовки майбутніх фахівців немовних спеціальностей в полікультурному просторі

5 червня 2020 р./ За заг. ред Ю.О.Волошина, Н.В. Гончаренко-Закревської, Н.М. Василюшиної. – К.: ФМВ, НАУ, 2020. – 561 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Факультету міжнародних відносин НАУ. Протокол №3 від 22 квітня 2020 року.

Містить тези VI щорічної Міжнародної науково-практичної конференції з питань ефективного формування іншомовної професійно-комунікативної компетентності у студентів вищих навчальних закладів. У збірник увійшли матеріали доповідей за сучасними, актуальними напрямками з теорії і методики професійної освіти, лінгвістики. Наукова розробка кафедри іноземних мов інтегрувала сім наукових напрямів, зокрема: *мовна картина світу та міжкультурна комунікація; академічна мобільність та інтернаціоналізація навчального процесу; сучасні підходи та інноваційні технології формування іншомовної комунікативної компетентності; професійна іншомовна підготовка в процесі міжкультурної інтеграції; зіставні мовознавчі студії і міжкультурна комунікація; інноваційні методи викладання: новітнє в європейській освітній практиці; світові тенденції розвитку ІКТ-освіти у вищій школі. перспективність застосування зарубіжного освітнього досвіду в Україні.*

Редакційна колегія:

ВОЛОШИН Юрій Олексійович, декан ФМВ НАУ, заслужений юрист України, доктор юридичних наук, професор.

ГОНЧАРЕНКО-ЗАКРЕВСЬКА Наталія Валеріївна, завідувач кафедри іноземних мов ФМВ НАУ, кандидат педагогічних наук, доцент.

ВАСИЛИШИНА Наталія Максимівна, доцент кафедри іноземних мов ФМВ НАУ, кандидат педагогічних наук, доцент.

МЕЛЬНИК Євгеній Юрійович, доцент кафедри іноземних мов ФМВ НАУ, кандидат педагогічних наук, доцент.

ЛАЗОРЕНКО Наталія Леонідівна, доцент кафедри іноземних мов ФМВ НА, кандидат педагогічних наук, доцент.

СКИРДА Тетяна Сергіївна, старший викладач кафедри іноземних мов ФМВ НАУ.

© **Національний авіаційний
університет, 2020**

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1.

МОВНА КАРТИНА СВІТУ ТА МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ

ФРАНКОФОНІЯ ТА ВАРІАТИВНІСТЬ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

Косович О.В...... 21

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОГО СТАНУ ТУРИСТИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Василишина Н.М., Гончаренко-Закревська Н. В...... 27

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ У СВІТОБАЧЕННІ КИТАЙЦІВ

Юань Лі, Малахова Ю.В. 34

ПРИНЦИП КООПЕРАЦІЇ І ІМПЛІЦИТНІСТЬ В КОНТЕКСТІ ЛІНГВІСТИКИ

Калініченко Т.М. 42

ВІДОБРАЖЕННЯ СТЕРЕОТИПІВ В ПРИСЛІВ'ЯХ ТА ПРИКАЗКАХ

Верховцова О.М. 47

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДАЧІ ЕКЗОНІМІВ У СЛОВНИКАХ

Глуцька Т.В., Сандовенко І.В. 53

ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ КАНАДИ

Ткач В.О. 56

РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ ФРАНЦУЗСЬКОЇ МОВИ	
<i>Вінічук Л.С.</i>	60
THEORY OF IC PHENOMENON: FUNDAMENTAL TRENDS OF FORMATION AND DEVELOPMENT	
<i>Ahibalova T.M., Halahan Y.V.</i>	64
ПРО ЗНАННЯ У ЛАТИНСЬКІЙ ФРАЗЕОЛОГІЇ	
<i>Борбенчук І.М.</i>	67
МОВА ЯК ФЕНОМЕН КОМУНІКАЦІЇ ПОЛІКУЛЬТУРНОГО СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА: ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ	
<i>Гольд О.Ф.</i>	70
КЛАСИФІКАЦІЯ СИНОНІМІВ ТА СИНОНІМІЯ ТЕРМІНІВ	
<i>Дзикович О.В.</i>	74
КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У МЕЖАХ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	
<i>Єфімова О. М.</i>	80
РОЛЬ МОВИ ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	
<i>Кожухар О.О.</i>	82
ЛАКУНАРНА ЛЕКСИКА І ПРИЧИНИ ЇЇ ВИНИКНЕННЯ	
<i>Космацька Н. В., Григоров С. С.</i>	86
АНАЛІЗ РОЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В НАЛАГОДЖЕННІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ НА РІВНІ ЩОДЕННОГО СПІЛКУВАННЯ	
<i>Сабітова А.П., Гензель М. Ю.,</i>	89

Б. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія / О.О. Селіванова. – П.: Довкілля-К, 2011. – 844 с.

**Калініченко Т.М.,
канд. пед. наук, викладач кафедри романської філології,
ХНПУ ім. Г. С. Сковороди,
м. Харків, Україна**

ПРИНЦИП КООПЕРАЦІЇ І ІМПЛІЦИТНІСТЬ В КОНТЕКСТІ ЛІНГВІСТИКИ

Лінгвістична прагматика – дисципліна, яка досліджує здатність носіїв мови виражати шляхом використання синтаксичних конструкцій (або окремих слів) власні наміри чи розуміти наміри іншої людини (чому вона сказала той чи інший вислів), користуючись ситуацією або контекстом, в якому пролунало висловлювання.

Г. П. Грайс аналізує загальні принципи подачі інформації в процесі комунікації в прагматиці. Автор вважає що, принцип кооперації є основоположним принципом будь-якої комунікації і пише, що очікується, що кожен, хто прагне досягти кінцевих цілей мовного спілкування є зацікавленим в цьому спілкуванні; мовне спілкування є вигідним за умови, що дотримуються принципу кооперації і постулатів [2].

Процес комунікації розглядається щодо критеріїв Принципа Кооперації та постулатів Г. П. Грайса. Автор, коли створює свій текст, свідомо чи ні, дотримується принципу кооперації і таких постулатів, як кількість, якість, відносини і спосіб. Текст створюється для певної аудиторії, і принцип і постулати повинні враховуватися. Від автора залежить, що він буде повідомляти експліцитно, а яку інформацію читач буде осмислювати сам, для того щоб зрозуміти текст належним чином. Інформація, виражена в тексті автором експліцитно, викликає інтерес дослідників настільки,

наскільки вона необхідна для вилучення імпліцитної інформації, що знаходиться в центрі їхньої уваги [9].

Комунікативна імплікатура повинна бути виведеною, тому що якщо наявність імплікатури осягається інтуїтивно, але не може бути логічно виведеною, то така імплікатура буде вважатися конвенційною, а не комунікативною. При виведенні певної комунікативної імплікатури, слухач спирається на наступну інформацію: 1) конвенціональне значення використаних слів і знання всіх їх референтів; 2) принцип кооперації і постулати; 3) контекст висловлювання – як лінгвістичний, так і будь-який інший; 4) інші фонові знання; 5) той факт, що вся зазначена вище релевантна інформація доступна для обох учасників комунікації [2].

Комунікативна імплікатура має певні властивості. По-перше, в деяких ситуаціях комунікативна імплікатура може бути стриманою, тому що іноді від дотримання принципу кооперації відходять.

Від комунікативної імплікатури можна ухилитись експліцитно, тобто мовець не дотримується принципу кооперації, або придушення імплікатури може бути контекстним, тобто вживання в контексті, з якого явно випливає, що мовець ухиляється від дотримання принципу кооперації.

По-друге, часто зміст не можна виразити, не породивши при цьому деякої імплікатури. Це відбувається тому, що виведення комунікативної імплікатури передбачає тільки знання того, що було сказано, а також фонову інформацію і інформацію про контекст. Виняток становлять ті випадки, коли для виведення імплікатури релевантна специфічна формальна характеристика вжитого виразу. Якщо назвати цю властивість невід'ємністю імплікатури, то можна очікувати, що узагальнена комунікативна імплікатура, яка породжена

стандартним, неспецифічним виразом, буде мати високий ступінь невід'ємності.

По-третє, оскільки висновок комунікативної імплікатури припускає, що конвенціональний зміст виразу, вимовлення якого породжує цю імплікатуру, відомо заздалегідь, то комунікативний імплікат повинен являти собою умову, що не включається в вихідне визначення конвенційного змісту висловлювання.

По-четверте, оскільки істинність комунікативного імпліката не потрібна для істинності того, що говорить, імплікатура породжується не тим, що говорить, а самим вимовленням, або тим, як саме про це кажуть.

По-п'яте, врахування комунікативних імплікатур є врахуванням тих компонентів смислу, існування яких слід припустити, щоб зберегти презумпцію дотримання принципу кооперації. Конкретних припущень такого роду може бути багато, і їх список є відкритим [8].

О. В. Кашичкін пише, що імплікація розумілася як невиражений зміст і як невиразність логіко-сміслових зв'язків між двома і більше висловлюваннями [4, с. 13]. У роботах різних дослідників даному змісту, який мався на увазі присвоювалися різні найменування.

Е. Н. Старикова розглядає «імпліцитну предикацію», під якою розуміються значення слів, що припускаються, а також організація висловлювання або тексту з опущеними логічними зв'язками, на підставі яких можна вивести кілька додаткових висловлювань, що описують додаткові невиражені ознаки даної ситуації [6].

Зміст тексту, який бере участь у вербальній комунікації є складним інформативним комплексом, в якому зміст, який мається на увазі відіграє важливу роль. О. В. Кашичкін пропонує називати імпліцитністю або імпліцитним змістом частину смислу, який мається на увазі; ця частина забезпечує

створення і розуміння мовних творів. Імплицитність є тільки частиною змісту, який мається на увазі і, який спостерігається при функціонуванні висловлювань і текстів у дискурсі, найбільш важлива частина, так як без неї неможливе створення і розуміння смислу висловлювання і тексту [4].

У своїй роботі О. В. Кашичкін досліджує наявність імплицитного змісту висловлення, який утворюється в результаті додавання до експліцитного (мовного) змісту знань, що зберігаються в когнітивному середовищі комунікантів.

Проблема імплицитного змісту неодноразово була предметом досліджень лінгвістів. В першу чергу дослідженню підлягала природа імплицитного змісту, механізм його виникнення і способи функціонування у вербальній комунікації в межах однієї мови (4, с. 11-12).

К. А. Долінін використовує загальний термін «імплицитний зміст висловлювання», який він також називає «підтекстом», для позначення інформації, що є невираженим значенням мовних одиниць, але витягується з мовного твору. Цей підтекст здобувається як з окремого висловлювання, так і з цілого тексту [3].

Г. Г. Почепцов говорить про так звані висловлювання, що випереджають і які функціонують в комунікації, в яких «зміст» (мовний) перетворюється в інше за змістом «повідомлення» (імплікатуру); в них повідомлення інформаційно дорівнює не своєму власному змісту, а змісту, яке мало б впливати з нього. Причому це наступне висловлювання вже не вимовляється [5].

О. В. Кашичкін пише, що огляд різних точок зору на проблему імплицитного смислу показує, що є два основних способи використання когнітивного середовища у вербальній комунікації. По-перше, елементи цього середовища використовуються для утворення спільного смислу

висловлювання. По-друге, вони використовуються для формування окремих видів мовних актів; ігри слів, стилістичних прийомів, непрямих мовних актів [4]. Подібні мовні акти можуть мати найрізноманітніші семантико-стилістичні характеристики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безугла Л. Р. Вербалізація імпліцитних смислів у німецькомовному діалогічному дискурсі : монографія / Л. Р. Безугла. – Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2007. – 332 с.
2. Грайс Г. П. Логика и речевой общение / Г. П. Грайс // Новое в зарубежной лингвистике. – М.: Прогресс, 1985. – Вып. XVI. – С. 217–237.
3. Долинин К. А. ИмPLICITное содержание высказывания / К. А. Долинин // Вопросы языкознания. – М.: Наука, 1983. – № 6. – С. 37–47.
4. Кашичкин А. В. ИмPLICITность в контексте перевода: Дис. канд. филол. наук : 10.02.20: Москва, 2003. – 153 с.
5. Почепцов Г. Г. Конструктивне членування речення / Г. Г. Почепцов // Методи структурного дослідження мови. – Київ : Наукова думка, 1968. – С. 91–103.
6. Старикова Е. Н. ИмPLICITная предикативность в современном английском языке / Е. Н. Старикова. – Київ : Вища школа, вид-во при Київ. ун-ті., 1974. – 141 с.
7. Сусов І. П. Лингвистическая прагматика / І. П. Сусов. – Вінниця, Нова книга, 2009. – 272 с.
8. Grice H. P. Studies in the Way of Words Cambridge / H. P. Grice. – MA: Harvard University Press, 1991. – 406 p.
9. Sperber D., Wilson D. Relevance: communication and cognition / D. Sperber, D. Wilson. – Oxford: Basil Blackwell, 1986. – 279 p.